

ANUARI D'EMPRENEDORIA, ECONOMIA I INNOVACIÓ SOCIAL 2021

CENTRE D'ESTUDIS I DE RECERCA EN EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ SOCIAL (CREIS)

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Ajuntament de
Mollet del Vallès

AJUNTAMENT DE
SantCugat

El Vallès Oriental
Consell Comarcal

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Desenvolupament
Econòmic, Turisme i Comerç

L'Anuari d'Emprenedoria, Economia i Innovació Social és una col·lecció d'accés obert promoguda i coordinada pel Centre d'Estudis i de Recerca en Emprenedoria i Innovació Social (CREIS), un centre de recerca interdisciplinària per a l'estudi del fenomen de l'emprenedoria i la innovació social, dels factors que el determinen i de l'impacte que els projectes socials susciten sobre l'economia en general i sobre les persones en particular. La col·lecció es planteja l'objectiu de tractar els diferents temes d'interès social des d'un doble vessant. Primer, des d'un punt de vista proper, vinculat al territori, i amb voluntat d'influir en la definició de les polítiques públiques. I segon, proporcionant la mirada àmplia i rigorosa amb què els experts, acadèmics i no acadèmics, poden analitzar aquests problemes, ajudar a comprendre'n l'origen, i indicar com cal gestionar-los i resoldre'ls de la millor manera possible.

El Anuario de Emprendimiento, Economía e Innovación Social es una colección de acceso abierto promovida y coordinada por el Centro de Estudios y de Investigación en Emprendimiento e Innovación Social (CREIS), un centro de investigación interdisciplinaria para el estudio del fenómeno del emprendimiento y la innovación social, de los factores que lo determinan y del impacto que suscitan los proyectos sociales sobre la economía en general y sobre las personas en particular. La colección se plantea el objetivo de tratar los diferentes temas de interés social desde una doble vertiente. Primero, desde un punto de vista cercano, vinculado al territorio, y con voluntad de influir en la definición de las políticas públicas. Y segundo, aportando la mirada amplia y rigurosa con que los expertos, académicos y no académicos, pueden analizar estos problemas, ayudar a comprender su origen, e indicar cómo hay que gestionarlos y resolverlos de la mejor manera posible.

The Yearbook in Entrepreneurship, Economy and Social Innovation is an open access collection promoted and coordinated by the Center for Studies and Research in Entrepreneurship and Social Innovation (CREIS), an interdisciplinary research center for the study of the phenomenon of entrepreneurship and social innovation, its causal factors, and the impact that social projects have on the economy in general, and people in particular. The collection sets itself the objective of dealing with the different topics of social interest from a double perspective. In the first place, from a close point of view, connected to the territory, and with the will to influence the definition of public policies. Second, providing the broad and rigorous view with which experts, academic and non-academic, can analyze these problems, help to understand their roots, and advise on how they must be managed and solved in the best possible way.

L'Annuaire en Entrepreneuriat, Économie et Innovation Sociale est une collection en libre accès promue et coordonnée par le Centre d'Études et de Recherche en Entrepreneuriat et Innovation Sociale (CREIS), un centre de recherche interdisciplinaire pour l'étude du phénomène de l'entrepreneuriat et l'innovation sociale, des facteurs qui la déterminent et de l'impact que les projets sociaux suscitent sur l'économie en général, ainsi que sur les personnes en particulier. La collection s'est fixé l'objectif de traiter les différents sujets d'intérêt social à partir d'une double perspective. Tout d'abord, d'un point de vue proche, associé au territoire, et avec la volonté d'exercer une influence sur la définition des politiques publiques. Ensuite, en apportant la vision élargie et rigoureuse avec laquelle les experts, universitaires ou non universitaires, peuvent analyser ces problèmes et faciliter la compréhension de leur origine, et indiquer comment il faut les gérer et les résoudre le mieux possible.

Editors / Editores / Editors / Éditeurs:

Marta-Patricia Aparicio y Montesinos, CREIS-UAB
Hector Sala Lorda, CREIS-UAB

Disseny i maquetació:

PI-ART scp / Servei de Publicacions de la UAB

Edició:

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
Edifici A. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès). Spain
sp@uab.cat
<http://publicacions.uab.cat>

ISBN: 978-84-490-9881-9

ANUARI D'EMPREDORIA, ECONOMIA I INNOVACIÓ SOCIAL està subjecte a una llicència d'ús Creative Commons:

Reconeixement – No comercial – Sense obra derivada (by-nc-nd): no es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

Índex

Presentació	4
--------------------------	---

A. EXPERIÈNCIES TERRITORIALS

1. Iniciatives socials i transformadores en temps de pandèmia. Experiències singulars	8
Consell Comarcal del Vallès Occidental	
Consell Comarcal del Vallès Oriental	
2. L'economia social i solidària al Vallès Occidental i al Vallès Oriental	29
Observatori-Centre d'Estudis Vallès Occidental	
Observatori-Centre d'Estudis Vallès Oriental	

B. MONOGRAFIES

3. Canvis i transformació socioeconòmica en temps de crisi: bases de la Llei d'Economia Social i Solidària i Pacte d'una Economia per la Vida	54
Guillem Llorens i Gragera, <i>president de la Confederació de Cooperatives de Catalunya i de l'AESCAT</i>	
4. ODS i emprenedoria, economia i innovació social	65
Jordi Boixader, <i>Diputació de Barcelona</i>	
5. Tecnologia i economia circular: tendències cap a nous models de negoci i patrons de consum	86
Laura Talens Peiró, <i>ICTA-UAB</i>	
Jordi Verdú Tirado, <i>CREIS-UAB</i>	
6. Digitalització de la governança de les cooperatives: Cercles.Coop	104
Lorena Torró i Garrido, <i>direcció de CoopCat</i>	
Cristina Ferraté i Anguera, <i>àrea tècnica de CoopCat</i>	
7. El valor social integrat: metodologia i aplicació a la Fundació Formació i Treball	112
Irene Febrer Daunas, <i>Formació i Treball</i>	
Isaías Galindo Abellán, <i>Formació i Treball</i>	
Alexandra González Pozuelo, <i>Formació i Treball</i>	
Ana de Veciana Vila, <i>Formació i Treball</i>	
Paula Veciana Botet, <i>Formació i Treball i CREIS-UAB</i>	
8. Model de diagnòstic sociorelacional d'organitzacions (DSRO): una simulació	134
Hugo Valenzuela-Garcia, <i>CREIS-UAB</i>	
José Luis Molina, <i>UAB</i>	

6. Digitalització de la governança de les cooperatives: Cercles.Coop

Autors | Lorena Torró i Garrido, *direcció de CoopCat*

| Cristina Ferraté i Anguera, *àrea tècnica de CoopCat*

Les societats cooperatives tenen una identitat compartida i un propòsit comú —crear valor per als seus socis i sòcies—, que les converteixen en l'únic model organitzacional que disposa d'una definició, d'uns principis i valors reconeguts internacionalment i d'un moviment social que el configura.

Les cooperatives són un model heterogeni de fer empresa on conviuen cooperatives de diverses dimensions, d'àmbits més rurals o més urbans, d'actuació territorial diversa dins la nostra geografia o que combinen també la projecció exterior. Aquesta heterogeneïtat esdevé una riquesa per al país, ja que les cooperatives s'adapten a les necessitats socioeconòmiques de l'entorn on rau i en permeten la

millora. També són una eina d'organització civil que, a través d'una empresa compromesa, esdevenen un termòmetre natural del constant canvi en què es troba la societat, ja que responen a necessitats i drets bàsics de la ciutadania adequant les diverses fórmules al llarg del temps.

Així doncs, les cooperatives innoven permanentment en els seus sectors d'activitat i en les seves tipologies; alhora, també ho fan en els sistemes de governança, que són molt heterogenis perquè són el resultat d'un camí evolutiu que es remunta a centenars d'anys d'història, combinat amb entorns jurídics diversos i normes sectorials canviants sumats a la dimensió i el tipus d'associats, el seu cicle de vida i el seu grau de maduresa.

“L'humanisme, la propietat conjunta i la democràcia configuren els fonaments bàsics de l'avantatge de la governança cooperativa en contextos de complexitat creixent.”

Tot i la diversitat observable en el món de les cooperatives, existeixen tres propietats fonamentals inherents a les cooperatives com a organitzacions de persones democràtiques i basades en valors. Aquestes propietats fonamentals constitueixen un avantatge competitiu enfront d'altres models pel que fa a la capacitat per dissenyar sistemes de governança complexos per a empreses resilients: l'humanisme (enfocament centrat en les persones), la propietat i el control conjunts (distribuïts) i la democràcia (autogovern).

1. Humanisme (enfocament centrat en les persones): la interpretació humanista de la gestió i l'empresa cooperativa suposa que les persones són éssers socials, intrínsecament motivats, que equilibren els seus interessos personals i grupals d'acord amb certs principis morals generals. Amb aquesta perspectiva, les cooperatives dissenyen els seus propis sistemes de governança, que indueixen a la responsabilitat i la participació de la base social, considerant la complexitat, la incertesa i la psicologia humana. A les cooperatives, els sistemes de governança (normes, pràctiques i processos amb què una organització és dirigida i controlada) són regles autoimposades, és a dir, els associats elaboren les seves pròpies normes i regles, mitjançant un procés democràtic, per assegurar que en el llarg termini s'aconseguiran els seus objectius, per prevenir distorsions en

l'exercici de la democràcia i per garantir la custòdia dels actius de què són propietaris conjunts. Aquest és un procés evolutiu i dinàmic d'adaptació als canvis en condicions externes o internes.

2. Propietat i control conjunts (distribuïts): la propietat conjunta és un tret distintiu de les cooperatives que va de bracet amb el control per part dels associats. Les cooperatives distribueixen equitativament els excedents entre els seus associats i en destinen una part o la totalitat a la creació de reserves indivisibles.
3. Democràcia (autogovern): l'autogovern és el motor fonamental de les empreses cooperatives i la presa de decisions democràtica per part dels associats n'és el component vital.

Aquestes tres propietats, quan es posen en marxa, configuren els fonaments bàsics de l'avantatge de la governança cooperativa en contextos de complexitat creixent.

La governança és un component clau de la diferència cooperativa. Els principis i valors cooperatius apelen a un procés de presa de decisions obert, voluntari i democràtic, i la governança cooperativa és un instrument essencial per a l'aplicació d'aquests principis i valors. En una economia mundial cada vegada més regulada, complexa i interdependent i en què les pressions del mercat són cada vegada més fortes, també la governança està en adaptació permanent.

“ La incorporació de les tecnologies en la gestió, també societària de la cooperativa, ens ha permès que aquesta millori i sigui més sostenible, més emprenedora i, avui, també més democràtica. ”

Arran de la pandèmia provocada per la COVID-19, el desenvolupament tradicional de

les reunions dels òrgans socials de les cooperatives s'ha vist alterat. Les reunions i els actes

presencials s'han hagut de substituir, en la majoria de casos, per reunions i actes virtuals.

La incorporació de les tecnologies en la gestió, també societària, de la cooperativa ens ha permès que aquesta millori i sigui més sostenible, més emprenedora i, avui, també més democràtica.

Ara més que mai, s'ha fet evident que la digitalització és l'eina més important que tenim

per sortir de la crisi i reactivar la nostra activitat econòmica i l'economia catalana.

Per al cooperativisme, la digitalització de la governança és una oportunitat, ja que les tecnologies de digitalització transformaran no només la nostra economia i el nostre país, sinó també la mentalitat de la nostra societat. Les cooperatives, aleshores, si som més digitals podrem ser més socials.

El naixement de Cercles.Coop

En el procés d'aprendre i desaprendre, la crisi provocada per la COVID-19 ha accelerat el repte de la digitalització d'un dels pilars bàsics de la dimensió cooperativa, que és la democràcia interna i la participació dels socis en la governança. En aquest sentit, la Confederació de Cooperatives de Catalunya, com a òrgan que

aglutina i representa les cooperatives de Catalunya, ha activat, des de l'inici de la pandèmia, els mecanismes necessaris per oferir de manera eficaç eines perquè les cooperatives puguin adaptar els seus mecanismes de participació social a l'àmbit digital.

“ La COVID-19 accelera el repte de la digitalització d'un dels pilars bàsics de la dimensió cooperativa, que és la democràcia interna i la participació dels socis en la governança. ”

D'una banda, s'ha definit un marc normatiu en coordinació amb el Registre de Cooperatives de la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una normativa de caràcter excepcional per permetre el funcionament dels òrgans socials de les cooperatives per videoconferència i mitjans telemàtics encara que els estatuts no ho prevegin. També s'han incorporat mecanismes per facilitar el desenvolupament i la celebració de les reunions societàries.

Atenent al fet que es disposava, doncs, d'un marc normatiu per dur a terme les reunions societàries amb cobertura legal, el pas

següent era dotar les cooperatives de les eines necessàries per celebrar-les amb les garanties jurídiques requerides pel que fa, principalment, al sistema de votació i participació de les persones sòcies i perquè s'aproximessin al màxim al desenvolupament d'una assemblea presencial per minimitzar-ne l'impacte i facilitar l'adaptació accelerada a la virtualitat de la diferent tipologia de persones sòcies de les cooperatives.

En concret, el repte més gran va ser analitzar, planificar i desenvolupar la plataforma virtual d'emissió de vot electrònic més idònia per a les cooperatives.

Analitzant els recursos existents a aquest efecte, ens trobem que la major part de les eines no preveuen el funcionament democràtic de les cooperatives i que, alhora, estan subjectes a unes llicències o condicions amb costos elevats que fan molt difícil, o quasi impossible, accedir-hi amb igualtat de condicions. Aquest aspecte és inassumible com a moviment cooperatiu, ja que per a nosaltres és impensable tenir o posar barreres d'accés a la governança democràtica.

Això ens ha conduït a definir una eina pròpia i ens centrem en tres premisses: que el cost o altres paràmetres no suposin una barrera d'accés, que sigui una eina flexible que perduri en el temps, més enllà del context d'emergència, i que doni les garanties jurídiques necessàries a les cooperatives. Addicionalment, ha de ser una eina que permeti traslladar a l'àmbit di-

gital els diversos mecanismes interns de participació i gestió democràtica de les cooperatives.

Així és com ha nascut Cercles.Coop:¹ un repositori de recursos creat a aquest efecte i elaborat conjuntament amb les federacions de cooperatives, un equip jurídic i un equip tecnològic, i fruit d'una col·laboració publicocooperativa amb l'equip de Decidim.

Decidim és una plataforma digital de participació ciutadana impulsada per l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu de facilitar i apropar la participació ciutadana a les administracions municipals. A través de l'equip jurídic i tecnològic de CoopCat, s'adapten els components de la plataforma Decidim a les necessitats de les cooperatives i a allò que determina la Llei 12/2015 de cooperatives, més enllà de la normativa excepcional.

“ Cercles.Coop es basa en una adaptació de la plataforma Decidim per tal d'incorporar els sistemes de participació i votació de les societats cooperatives d'acord amb la norma legal vigent. És fruit d'una col·laboració publicocooperativa. ”

Cercles.Coop acaba integrant diversos recursos, tots ells digitals i de codi lliure i obert. D'una banda, la corba d'aprenentatge que va suposar la posada en marxa de Cercles.Coop requeria que, en aquest moment d'excepcionalitat i per principis cooperatius, es posés a l'abast de tota l'economia social i solidària una eina d'aquestes característiques. En aquest context es va apostar pel codi lliure i obert, no només per a la plataforma, sinó també per a tots els recursos addicionals elaborats. D'altra banda, per garantir la sostenibilitat de l'eina i

l'accés de les cooperatives a aquesta, es va optar per apostar pel cooperativisme de plataforma. És a dir, una única eina digital que permet que cada cooperativa tingui un espai propi autogestionat sense haver de fer front als costos individuals que això suposaria, sinó afrontant-los de manera mancomunada per tot el cooperativisme.

Tots els materials de suport generats, guies i manuals, estan orientats a l'autogestió, de tal manera que no es genera dependència de tercers per poder gestionar la governança.

¹ Per consultar el web del repositori de recursos: <https://www.cercles.coop/>

“ Cercles.Coop és un repositori de recursos elaborats amb codi lliure i obert que permeten la digitalització de la governança cooperativa. ”

Cercles.Coop està format per una guia amb recomanacions jurídiques que descriu els aspectes que cal tenir en compte en el moment d'elaborar i emetre la convocatòria, l'acta i els certificats d'assemblea o del consell rector, entre d'altres, en un context de virtualitat. També inclou una guia amb recomanacions i possibi-

litats tècniques per preparar la videoconferència i els sistemes de participació de les persones sòcies durant la celebració de l'assemblea o qualsevol altra reunió societària. I, finalment, Cercles.Coop conté la plataforma de participació virtual amb els corresponents manuals explicatius.

Usos de la plataforma de participació virtual Cercles.Coop

La plataforma de participació societària s'adreça a cooperatives i federacions de cooperatives, així com a organitzacions o empreses de l'economia social i solidària que tinguin incorporats mecanismes de participació i gestió democràtica. La plataforma permet crear espais de participació digital: des de la convocatòria i votació electrònica a les assemblees generals fins a la realització de processos estratègics i organització virtual dels òrgans de gestió i societaris de la cooperativa.

A través de diversos components i mòduls, les cooperatives poden gestionar tres espais diferenciats de participació a través de la plataforma:

- **Processos:** aquest espai permet crear i editar espais de participació definint canals de comunicació, normes de funcionament i ritmes de participació, com per exemple: demanar a la nostra base social que col·labori a definir o prioritzar alguns aspectes de la política de la cooperativa.

Els processos participatius són, doncs, un dels tipus d'espais de partici-

pació que funcionen com a crida puntual i on es defineixen els canals, les normes i els ritmes de participació. Tenen diferents fases temporals que mostren una data d'inici i de fi per tal que les persones sòcies de la cooperativa tinguin clar en quin moment del procés es troben i quant temps durarà cadascuna de les fases. És a dir, els processos estan compostos per una seqüència d'activitats participatives que permeten debatre i prendre una decisió sobre un tema específic. Els processos participatius són útils per a les cooperatives per definir i fer el seguiment d'un pla de gestió, un pla estratègic o un reglament de règim intern, entre d'altres.

- **Òrgans de participació:** aquest espai és el mecanisme dins de Cercles.Coop que ens permet mostrar i gestionar espais de participació estables de la nostra cooperativa. Els podem fer servir per dinamitzar grups de treball, estructurar processos estratègics o bé vehicular la participació

dels òrgans societaris. Per tant, aquest apartat, com a espai de participació, ve a ser un grup de persones sòcies de la cooperativa que es reuneixen amb certa periodicitat per debatre i prendre decisions sobre determinats temes.

Aquest espai es pot utilitzar per publicar les reunions i els acords d'un òrgan societari o de gestió de la cooperativa perquè totes les persones sòcies en puguin fer un seguiment i puguin, si escau, aportar idees o propostes. Una altra possible utilitat és que serveixi com a espai de treball intern per als membres de la comissió, on poden penjar documents i imatges, crear propostes col·laboratives, penjar l'ordre del dia de les reunions, etc.

La darrera utilitat que pot tenir és la d'articular i ser un espai de suport digital d'una assemblea general de cooperatives. Així doncs, la utilitat que se li pot donar és variada segons les necessitats concretes de la cooperativa, ja que els espais són mode-

lables i es poden adaptar a cada cas.

- Reunions societàries que requereixen emissió de vot electrònic: la plataforma pot organitzar i desenvolupar qualsevol reunió societària en què es requereixi emissió de vot electrònic. L'emissió de la convocatòria, la votació virtual, l'acta i el seguiment dels acords socials es poden gestionar des de la plataforma. A més, també incorpora components per organitzar la base social: cens virtual de socis on es pot diferenciar el tipus de soci de la cooperativa i quantificar, quan correspongui i segons els estatuts socials, el vot ponderat; també permet configurar vots delegats i preveu un mecanisme de revocació per donar preferència a l'assistència del soci en cas que canviï de decisió. El vot és secret i l'eina permet que la persona sòcia, com a usuària, visualitzi els resultats de la votació, i per a cada opció de vot dona una relació del nombre de suports rebuts.

“ Cercles.Coop permet l'emissió de vot electrònic a les reunions societàries i l'activitat ordinària dels òrgans societaris i de gestió en format virtual. ”

La plataforma de participació virtual permet que qualsevol col·lectiu de persones relacionat amb la cooperativa pugui participar en els diferents espais que vulgui gestionar cada cooperativa, ja que pot definir diferents grups d'usuaris i atorgar-los diferents àmbits de participació. Alhora, la cooperativa pot decidir quina informació i documentació ubicada a la plataforma és pública per a qualsevol usuari o restringida. Així doncs, la plataforma també esdevé un repositori documental de tot el treball efectuat i la traçabilitat de tot el que s'ha generat queda documentada: convocatòries, actes, informes de debat i conclusions, seguiment d'acords...

Com es pot percebre de les funcionalitats de Cercles.Coop, aquesta eina és versàtil i vàlida per a qualsevol cooperativa, independentment de la seva base social i dels òrgans societari i de gestió que tinguin definits. En poden fer ús les associacions de famílies de les escoles cooperatives, els comitès socials de les cooperatives de consumidors, el comitè de participació de les cooperatives de treball associat i una interminable combinació, on s'ha dotat cadascun d'aquests òrgans dels recursos necessaris per fer efectiu el pas a la participació digital.

Tanmateix, l'avenç que ens permet la digitalització no ha de substituir les necessàries i recomanables relacions humanes. La platafor-

ma ha permès a les persones sòcies de les cooperatives mantenir la governança en context de pandèmia, però no pot substituir el vincle i la confiança que proporciona el contacte físic.

Això no obstant, Cercles.Coop sí que pot esdevenir un substitut de les paperetes en les votacions tradicionals en urnes.

Governança de Cercles.Coop

Com no podia ser d'altra manera, el futur de Cercles.Coop el decideixen les cooperatives usuàries de la plataforma. Aquesta comunitat entorn de Cercles.Coop està organitzada en un espai virtual anomenat Meta.Cercles.Coop.² Aquest espai té uns usos inicials definits i escollits per les cooperatives usuàries de Cercles.Coop, i que són:

- **Promoció democràtica i repositori d'experiències:** un espai on poder compartir experiències i bones pràctiques de participació i governança digital com a espai de mentoria i capacitació, així com promocionar l'empresa cooperativa.
- **Assessorament tècnic i funcional:** un espai on poder reportar errors tècnics, obtenir assessorament tant tècnic com funcional i proposar millores en la usabilitat i funcionalitat de Cercles.Coop.
- **Punt de trobada:** un espai on interrelacionar comunitat de Meta.Cercles i treballar tant la governança com el finançament col·lectiu per a la millora de Cercles.Coop.

A través d'un procés participatiu en què s'han combinat diverses metodologies participatives (reunions telemàtiques, enquestes,

debats grupals virtuals asincrònics amb aportacions obertes a la resta de membres que no podien assistir al debat grupal, sessions de seguiment i retorn i debats segmentats per àmbits d'actuació), les cooperatives han definit també la governança de l'espai Meta.Cercles.Coop i han establert els criteris que cal aplicar per definir quines millores són prioritàries, quines noves funcionalitats caldria explorar, etc.

Meta.Cercles.Coop és un espai de debat i construcció de i per a les cooperatives on CoopCat, com a entitat representativa, és facilitadora i aglutinadora i deixa en mans de les cooperatives la decisió sobre l'orientació que ha de prendre en cada moment la plataforma.

En l'actualitat, una desena de cooperatives i desenvolupadors tecnològics configuren el grup motor de la comunitat. Aquestes cooperatives pioneres tenen una gran ambició i satisfacció i són conscients que estan establint els fonaments sobre els quals la resta de cooperatives basaran la digitalització de la governança en els pròxims anys. Són cooperatives que senten i saben que estan fent i construint una part més de la gran història del cooperativisme català amb visió d'innovació i adaptació als canvis socials.

Cercles.Coop és una eina que va néixer per una necessitat puntual en un moment en què les assemblees presencials no eren possi-

² Comunitat Meta.Cercles.Coop: <https://meta.cercles.coop/>

bles i calia garantir la continuïtat societària de les cooperatives. Tanmateix, és una eina de present i futur que ha vingut per quedar-se. És una eina pensada per a les noves generacions i els joves, altament digitalitzats, perquè vegin en el

cooperativisme un atractiu i una adaptació permanent. Joves que gestionen la presencialitat d'una manera diferent i que troben l'efectivitat i l'optimització del temps i la conciliació fent ús de l'àmbit digital.

“ La democràcia és un principi fonamental de la identitat cooperativa i situa les cooperatives a l'avantguarda de la democratització de l'economia. ”

Per acabar, reafirmem la importància de l'adaptació del cooperativisme als reptes actuals, que la pandèmia ha accelerat. Un bon nombre de cooperatives utilitza Cercles.Coop en aquest trànsit cap a la digitalització i fins i tot l'Aliança Cooperativa Internacional³ (organisme que agrupa les organitzacions representatives de les cooperatives a escala mundial) ha avalat aquesta plataforma i també la utilitza en les reunions societàries i en l'Assemblea General Internacional, formada per més de 300 organitzacions cooperatives de 112 països d'arreu del món.

La democràcia és un principi fonamental de la identitat cooperativa i situa les cooperatives a l'avantguarda de la democratització de l'economia. No oblidem que darrere de la democràcia cooperativa hi ha diàleg, mediació, esforç i compromís per donar significat a la democràcia requerida per un conjunt divers de socis i sòcies, amb diferents tipus de compromisos amb la cooperativa que requereixen una gran inversió d'esforç, un procés d'aprenentatge col·lectiu, la formació de capital social i un clima de confiança.

Bibliografia

- INTERNATIONAL CO-OPERATIVE ALLIANCE. 2015. «La gobernanza cooperativa apta para construir resiliencia frente a la complejidad». <<https://www.ica.coop/en/node/12124>>
- CONFEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE CATALUNYA. 2021. «Recursos digitals per a les reunions societàries virtuals amb emissió de vot electrònic i altres espais de participació societària». <<https://guia.cercles.coop/>>

3 Aliança Cooperativa Internacional: <https://www.ica.coop>